

Eerstegraadsdocenten inzetten bij onderwijs- vernieuwing

“Ik raad elke school aan om te investeren in de professionele ontwikkeling van het personeel, want dat levert ontzettend veel op, zeker als je je onderwijs wilt vernieuwen.” Marij van Deutekom, directeur-bestuurder van Havo Notre Dame des Anges in Ubbergen spreekt uit ervaring. Met overtuiging faciliteert de school docenten om zich verder te ontwikkelen. Zo ook natuurkundedocent Bart Vullings, die momenteel bezig is om zijn eerstegraads bevoegdheid natuurkunde te halen.

En dat is een behoorlijke kluit, naast een baan van 0,9 fte. Eén dag per week naar het instituut en ongeveer 12 uur thuisstudie maken dat Vullings zo'n twintig uur per week bezig is met zijn masteropleiding. “Ja, dat is behoorlijk pittig”, zegt hij. “Ik ben dan ook wel wat uitgelopen. De studie duurt drie jaar, maar ik ben nu met mijn vierde jaar bezig. Dat is op zich geen probleem, en ik moet zeggen: het is absoluut de moeite waard.”

BETER LESGEVEN

Toen Vullings een aantal jaren geleden op deze school werd aangenomen, is eigenlijk meteen al afgesproken dat hij deze masteropleiding zou gaan doen. Doordat er op korte termijn een collega uit de sectie met pensioen zou gaan, ontstond er ruimte in de bovenbouw, vertelt Vullings. “Ik heb toen direct aangegeven dat ik graag in de bovenbouw wil lesgeven. Daarvoor heb je een eerstegraads bevoegdheid nodig, en de school wilde mij die kans geven. Het collegegeld wordt door de school betaald en ik heb tijd gekregen - 0,1 fte - om de studie te kunnen volgen.”

Waarom wil Vullings zo graag lesgeven in de bovenbouw? “Vooral omdat ik mijn vak heel erg leuk vind. In de bovenbouw kan ik voor mijn gevoel meer kwijt van mijn vak. Je krijgt inhoudelijk meer en uitdagender vragen van leerlingen en ik denk dat dat me meer voldoening geeft.

“IK BEN ME
BEWUSTER
VAN WAT
IK DOE IN
DE LES”

Docent Bart Vullings

Maar ik wil deze studie ook graag doen om een betere docent te worden, om mijn lesgeven te verbeteren. Ik krijg in de studie veel handvatten om mijn onderwijs te verrijken, en daar heb ik ook in mijn lessen aan onderbouwgroepen profijt van.”

Hoewel hij de master nog niet heeft afgerond, merkt hij dat hij anders voor de klas staat en anders met zijn vak omgaat dan voorheen. “Ik sta steviger in het vak natuurkunde, en wat ik heel belangrijk vind: ik ben me bewuster van wat ik doe in de les. Als ik een bepaalde werkvorm kies, doe ik dat niet omdat dat intuïtief goed voelt, maar omdat die werkvorm goed past bij het doel van de les. Ik denk daarover veel bewuster na dan voorheen.”

VOORTREKKER

Dat Notre Dame docenten stimuleert en faciliteert om zich verder te ontwikkelen, heeft alles te maken met de onderwijsvisie van de school, legt Van Deutekom uit. “Wij zijn een academische opleidingsschool, die leren hoog in het vaandel draagt. Het leren staat voorop. We vinden het niet alleen belangrijk dat leerlingen leren, maar ook dat de docenten en leidinggevenden zich ontplooiën en zich blijven ontwikkelen. Dat is voor henzelf natuurlijk heel fijn, maar ook voor de school. Het mes snijdt aan twee kanten. Binnen teams en binnen de school kunnen we veel van elkaar leren, maar als mensen opleidingen volgen komen er nieuwe inzichten en kennis de school in. En dat voegt heel veel toe, zeker omdat we bezig zijn met de invoering van een nieuw onderwijsconcept. Dan helpt het heel erg dat er mensen in de school zijn die volop in de leerstand staan. ”

De school is ruim twee jaar geleden een traject ingegaan om de overstap te maken naar het Zweedse onderwijsmodel Kunskapsskolan. Dit is een concept voor gepersonaliseerd onderwijs, waarin elke leerling met begeleiding van een coach aan zijn persoonlijke doelen werkt. Omdat de rol van de docent ingrijpend verandert, volgen alle docenten scholingen en trainingen om zich deze nieuwe manier van lesgeven en begeleiden eigen te maken. “Volgend jaar stappen we over met het eerste en tweede leerjaar”, vertelt Van Deutekom. “We hebben dan zo’n dertig docenten nodig die de vernieuwing in die leerjaren gaan vormgeven. Daar heb je voortrekkers bij nodig, en daar is Bart er één van. Die voortrekkers hoeven niet allemaal een master te hebben, maar we denken wel dat het zinvol is als er onder hen een aantal mensen zijn die een eerstegraadsopleiding hebben gevolgd.”

ONDERZOEKENDE HOUDING

En dat dat zinvol is ervaart Vullings zelf ook. Hij merkt dat hij in dit veranderingsproces in verschillende opzichten profijt heeft van zijn studie. “Je maakt je tijdens zo’n opleiding een onderzoekende houding eigen, die je heel goed kunt gebruiken in zo’n veranderingsproces. Ik ben bijvoorbeeld lid van de werkgroep Taakbeleid en merk dat ik daar veel heb aan een onderzoekende houding. Maar we leren in de opleiding ook allerlei vernieuwende werkvormen die heel goed passen bij de onderwijsvernieuwing op onze school. Ook leer ik veel van mijn medestudenten. We werken veel in groepjes en wisselen dan van alles uit over onze scholen en werkwijzen. Zo kwamen we er bijvoorbeeld achter dat onze scholen op hele verschillende manieren omgaan met het profielwerkstuk. Daar pik ik dan weer dingen uit die ik kan meenemen naar mijn eigen school.”

“ER KOMEN NIEUWE INZICHTEN EN KENNIS DE SCHOOL IN”

Directeur-bestuurder Marij van Deutekom

“Je ziet inderdaad die onderzoekende houding bij mensen die een masteropleiding doen of gedaan hebben,” bevestigt Van Deutekom, “maar we zien ook dat het zelfvertrouwen van deze mensen groeit, dat ze meer inbreng hebben, en dat ze doelbewuster met zaken bezig zijn. Dat ze zichzelf vragen stellen: waarom doe ik het eigenlijk zo? Wat is mijn motivatie? Die onderzoekende en lerende houding zien we heel graag bij het personeel, omdat ze die voorleven aan hun leerlingen. En wat we ook heel belangrijk vinden is dat er meer eigenaarschap ontstaat. Want wij willen graag dat niet alleen leerlingen, maar ook docenten zelf de regie nemen over hun eigen ontwikkeling.”

STEUN

Voor Van Deutekom redenen te over dus om fors te investeren in de professionele ontwikkeling van docenten. Op dit moment zijn er vijf docenten bezig met een masteropleiding, vertelt ze. “Het is voor deze mensen echt zwaar, zeker als ze thuis ook nog kleine kinderen hebben. Maar ze zijn, net zoals Bart, allemaal heel enthousiast met hun studie bezig. Ze vinden het fantastisch om zich zo te ontwikkelen. En het mooie is dat ze binnen de school vaak worden gesteund. Collega’s uit de sectie of de TOA nemen als het nodig is bijvoorbeeld lessen of taken over. Die bieden een helpende hand, waardoor de ervaren belasting toch wat vermindert.”